

Internetconsultatie Omvorming van de salderingsregeling voor kleinverbruikers

Reactie Aedes

Inleiding

Corporaties bezitten 2,4 miljoen woningen, bijna 1/3 van alle woningen in Nederland. Daarmee kunnen corporaties een significante bijdrage leveren aan de verduurzaming van de woningvoorraad, waaronder de uitrol van zonnepanelen op daken. Veel corporaties voelen zich ook verantwoordelijk een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de Nederlandse energiehuishouding. Er liggen nu op 7,3% van alle corporatiewoningen zonnepanelen. Daar komen op dit moment jaarlijks zo'n 60 duizend woningen bij. Maar meer nog dan verduurzaming, staat de betaalbaarheid van huren voorop bij corporaties. Investerings in zonnepanelen kan, mits de business case goed is en de huurder er voordeel van heeft. Dat een altijddurende fiscale aftrek op zonnepanelen leidt tot oversubsidiëring ligt voor de hand. In dat licht is het logisch dat er een beperking komt op deze regeling. Toch zet Aedes vraagtekens bij de wijze waarop dat nu gebeurt. Een afbouw tot nul lijkt te ver te gaan voor toekomstige investeringen en we missen een goede overgangsregeling voor bestaande gevallen.

Verduurzaming

De impact van de afbouw van de salderingsregeling op de uitrol van zonnepanelen is onduidelijk. Wat wil dit kabinet bereiken en is dit dan de beste manier? Dat blijkt in het geheel niet uit de stukken van de internetconsultatie. Wil dit kabinet zoveel mogelijk zonnepanelen in de gebouwde omgeving realiseren? Wil het kabinet dat iedereen een paar zonnepanelen kan installeren (en is het kabinet dan tevreden met bijv. 4 of 6 panelen per woning), of is het juist de bedoeling dat daken zo vol mogelijk worden gelegd? Dit voorstel lijkt vooral een bezuiniging te zijn, maar hoeveel zonnepanelen moeten er uiteindelijk in de gebouwde omgeving worden geïnstalleerd en hoe wil het kabinet dat bereiken? Die notie ontbreekt, terwijl de salderingsregeling het belangrijkste instrument is voor de uitrol van zonnepanelen in de gebouwde omgeving.

Aedes vraagt om een visie hierop van het kabinet. Dat helpt ook corporaties bij het bepalen van hun duurzaamheidsstrategie.

Split incentive

Aedes constateert dat de regeling geschreven is op de positie van de eigenaar-bewoner. Corporaties worden echter, net als alle verhuurders, geconfronteerd met een split-incentive. Zij investeren, maar de opbrengsten gaan naar de huurder. Om zonnepanelen toch gefinancierd te krijgen, maken verhuurders afspraken met huurders dat zij een deel van de opbrengst via de huur of servicekosten afdragen. Omdat de opbrengsten worden verdeeld, is de business case minder goed dan bij eigenaar-bewoners.

De voorgestelde afbouw tot nul verslechtert deze business case. Toekomstige investeringen in zonnepanelen worden minder haalbaar (of zelfs onhaalbaar) en huurders gaan er op achteruit.

In het algemeen mist Aedes een impact analyse voor de huursector. De stellige indruk is toch dat hier uitsluitend gekeken is naar het effect voor eigenaar-bewoners.

Toekomstige investeringen

Woningcorporaties hebben een ander business case dan eigenaar-bewoners. Waar eigenaar-bewoners de

zonnepanelen met spaargeld of een lening met een lage rente betalen, zijn corporaties gebonden aan bedrijfsfinanciering, waarbij met een discontovoet wordt gewerkt die aanzienlijk hoger ligt. Bovendien hebben corporaties bijkomende kosten vanwege het professionele opdrachtgeverschap. Tenslotte moet ook de huurder een voordeel krijgen (anders komt er geen medewerking).

Het is dus zeer de vraag of corporaties bij het vervallen van de salderingsregeling nog een redelijk financieel voordeel aan de huurder kunnen bieden en tegelijkertijd de investering in zonnepanelen binnen de levensduur terug kunnen verdienen.

Aedes stelt daarom voor een uitzondering voor het vervallen van salderen op te nemen bij teruglevering van zonnestroom door huurders. Een andere optie is de introductie van een grenswaarde voor salderen. Een derde alternatief is te bezien op welke andere manier corporaties financieel ondersteund kunnen worden bij het installeren van zonnepanelen.

Bestaande investeringen

Door de afbouw van de salderingsregeling kunnen huurders tot enkele tientjes per maand aan opbrengsten missen. Dat zijn voor de laagste inkomens in Nederland forse bedragen.

Aedes pleit ervoor eerst een impact analyse te maken op het effect van dit voorstel op huurders. Bij gebreke daarvan stelt Aedes voor een uitzondering te maken (of stel een grenswaarde voor salderen) bij huidige teruglevering van zonnestroom door huurders.

Nul-op-de-meter woningen

Hier is ook specifiek aandacht nodig voor Nul-op-de-meter woningen (NOM). Bij NOM heeft de overheid een heel specifiek instrument gecreëerd, de Energie Prestatie Vergoeding (EPV) als bijdrage van de huurder, om de investeringen (deels) te kunnen betalen. Saldering is een essentieel onderdeel van NOM en een grondslag waarop de EPV is gebaseerd. Huurders van NOM-woningen kunnen naar verwachting er enkele tientjes per maand op achteruit gaan.

In het Energieakkoord zijn afspraken gemaakt over het ontwikkelen en uitrollen van NOM-woningen. Het is de vraag of die afspraken door dit voorstel stand kunnen houden. We horen van verschillende leden dat zij overwegen om met NOM te stoppen.

Aedes pleit ervoor in de voorgestelde impact analyse ook specifiek in te gaan op het effect van dit voorstel op NOM-woningen (bestaand en nieuw). Bij gebreke daarvan stelt Aedes voor een uitzondering op deze regeling te maken voor huidige en toekomstige NOM woningen.

Keuze voor dit instrument

Blijkens het voorstel zijn twee opties onderzocht: een terugleversubsidie en afbouw van de salderingsregeling. Eerder heeft Aedes een investeringssubsidie voorgesteld. Financieel is het om het even met een terugleversubsidie (het een is de netto contante waarde van de ander), maar hij is wel aanzienlijk makkelijker uit te voeren en komt terecht bij degene die daadwerkelijk de investering doet. Waarom is deze optie niet nader onderzocht?

Afbouw percentage en terugleververgoeding

In het voorstel worden aannames gedaan over de verwachte prijsdaling van zonnepanelen. Maar wordt dit gemonitord? Wat als de prijsdaling niet doorzet? Klopt het dat u verwacht dat rond 2030 zonnepanelen kunnen concurreren met elders opgewekte (duurzame) stroom?

De vergoeding voor het terugleveren van stroom buiten de saldering om is zeer laag. In het voorstel wordt

de mogelijkheid geboden dat er op termijn regels worden gesteld hierover om de huishoudens te beschermen. Dat juicht Aedes toe. Een idee is regels t.a.v. de terugleververgoeding op te stellen die waarborgen dat de terugverdientijd op de genoemde zeven jaar blijft.

Regeldruk.

In de toelichting op het voorstel wordt alleen de regeldruk bij leveranciers, kleinverbruikers (huishoudens) en installateurs ingeschat. Verhuurders kunnen echter ook met regeldruk als gevolg hiervan worden geconfronteerd. Bijvoorbeeld over het plaatsen van nieuwe meters in hun woningen (wat als dat niet binnen de gestelde termijn lukt, wie draait op voor de kosten als dat alsnog gebeurt als de huurder is verhuisd). Ook zijn aanpassingen nodig van de afspraken met huurders. Die afspraken worden gecompliceerd door het eigen verbruik van de huurder en de vergoeding voor teruggeleverde stroom.

Wie betaalt voor de nieuwe meters? Worden huurders niet op kosten gejaagd, zelfs als ze niet beschikken of kunnen beschikken over zonnepanelen? Is het bijvoorbeeld nodig om deze verplichting op te leggen bij complexen waar geen zonnepanelen mogelijk zijn of waarbij de zonnepanelen zijn (worden) aangesloten direct op het net?

Aedes pleit ervoor alsnog het effect van de regeldruk op verhuurders te analyseren en te ramen. Een 'inschatting' (waar de toelichting nu over rept) lijkt ons een te beperkte benadering.